

**НҰР-МУБАРАК ЕГИПЕТ ИСЛАМ МӘДЕНИЕТІ УНИВЕРСИТЕТІ
ИСЛАМ ІЛІМДЕРІ ФАКУЛЬТЕТІ
ДІНТАНУ КАФЕДРАСЫ**

Университеттің Ғылыми кеңесінде
қаралып, бекітілді.
№8 хаттама «12» 04 2021 ж.

Университет ректоры,
доктор, профессор
Аш-Шаххад әл-Жинди

**2021-2022 оқу жылына арналған
ЭЛЕКТИВТІ ПӘНДЕР КАТАЛОГЫ**

**«7M02202-ДІНТАНУ»
БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(2 жылдық)**

АЛМАТЫ, 2021

Құрастырған: Дінтану кафедрасы

Хаттама №8 «25» _03_2021 ж.

Кафедра меңгерушісі Жұмашова Ж.А. _____

Ислам ілімдері факультеті кеңесінде талқыланып, мақұлданды.

Хаттама №7 «29 » __03__2021 ж.

Факультет деканы Мухаммад Абделмаксуд Дауд _____

Университеттің оқу-әдістемелік кеңесінде келісілді.

Хаттама №5 «9» __04__2021 ж.

ОӘК төрайымы М.А. Жолмағанбетова _____

Университеттің Ғылыми кеңесі мәжілісінде бекітілді.

Хаттама №8 «12» _04_2021 ж.

I семестр

Міндетті пәндер:

GTF 5201 Ғылым тарихы және философиясы - 5 кредит

ShT(K) 5202 Шетел тілі (кәсіби) - 5 кредит

BP 5203 Басқару психологиясы -5 кредит

KDM 5301 Қазіргі дінтанудың мәселелері - 5 кредит

Элективті пәндер:

1. IsAB 5301 Исламдағы ағымдар мен бағыттар - 5 кредит

Мақсаты: Ислам тарихындағы ағымдар мен бағыттардың пайда болуы. Олардың шығуына түрткі болған әлеуметтік, саяси, экономикалық, мәдени алғышарттарды меңгеру.

Мазмұны: Қазіргі ислам мектептерінің ерекшеліктерін анықтау; олардың идеялық, діни ұстанымдарына талдаулар жасап баға беру; Бүгінгі исламдық ағымдардың ислам ойлау жүйесі кеңістігіндегі орын бағамдау.

Нәтиже

-Білімі: Қазіргі кездегі исламдық мектептердің пайда болу және оның себептері, Қазіргі кездегі исламдық мектептердің доктриналық ерекшеліктері мен ұстанымдары;

-Білігі: Қазіргі ислам мектептеріндегі теологиялық, діни-философиялық, діни-практикалық, этикалық ерекшеліктері мен қағидаларын ажырата алу;

-Құзіреттері: Қазіргі ислам мектептері проблемасына түсіндіру және сыни талдаулар жүргізе білу;

Пререквизиттер: KDKK 3302 Қазіргі діни қозғалыстар мен культтер

Постреквизиттер: KRDS 5202 ҚР дінтанулық сараптама мен діни оңалту жұмысын жүргізудің бағыттары

2. KDA 5301 Қазақстандағы діни ағымдар - 5 кредит

Мақсаты: Жаңа діни ағымдардың қалыптасуы мен дамуының тарихи-әлеуметтік және әлеуметтік-мәдени шарттары меңгеріледі.

Мазмұны: Дәстүрлі емес діндер мен секталардың қалыптасу сұлбаларының механизмы. Дәстүрлі емес діндердің қазіргі заманғы Қазақстан мәселелері. Дәстүрлі емес діни қозғалыстар мен ағымдардың ерекшеліктерін көрсетіп, олардың

мемлекеттік тұтастық пен ұлттық қауіпсіздікке тигізер зардаптарын ұғындыру.

Нәтиже

-Білімі: Қазіргі кездегі діни ағымдардың пайда болу және оның себептері және даму барысы;

-Білігі: Тақырыптарға діни ағымдар аясында сараптама жасай алу;

-Құзіреттері: Аталған пән бойынша меңгерілген мәліметтерді іс жүзіне жүзеге асыра білу, ғылыми сараптамалар жасай отырып, нақты тұжырым жасай алу, белгілігі ғылыми қорытынды шығара білу.

Пререквизиттер: KDKK 3302 Қазіргі діни қозғалыстар мен культтер

Постреквизиттер: KRDS 5202 ҚР дінтанулық сараптама мен діни оңалту жұмысын жүргізудің бағыттары.

1. GZAA 5302 Ғылыми-зерттеу әдістері мен әдіснамасы - 5 кредит

Мақсаты: Ғылыми зерттеудің әлеуметтік-философиялық, теориялық және эмпирикалық әдістер қолданылады.

Мазмұны: Ғылыми зерттеудің әлеуметтік-философиялық әдістері пайдаланылады. Курстың мақсаты да магистранттарды аталмыш әдістерден хабардар ету.

Нәтиже

-Білімі: Ғылыми-зерттеу әдістерін, негіздерін білу

-Білігі: Ғылыми зерттеудің әдіснамасы мен негізгі әдістерін меңгеру.

-Құзіреттері: Ғылыми зерделеудің, сараптаудың, талдаудың әдістерін ашып беру.

Пререквизиттер: DA 5208 Дінтану әдістемесі

Постреквизиттер: DZAM 6302 Дінтану бойынша зерттеулердің әдістемесі мен мәселелері

2. GZUJ 5302 Ғылыми зерттеулерді ұйымдастыру және жоспарлау - 5 кредит

Мақсаты: Жалпы ғылыми танымда қолданылатын нақты ғылыми зерттеулерді ұйымдастыру және жоспарлау;

Мазмұны: Жалпы гуманитарлық зерттеулердің теориялық-методологиялық принциптерін үйрету; нақты дінтанулық мәселелерді сауатты пайымдауға бағыттау.

Нәтиже

-*Білімі:* Ғылыми-зерттеу жұмысын орындау барысында туындайтын мәселелерді анықтап, негіздеп және шеше білуі керек

-*Білігі:* Ғылыми зерттеу жұмыстарын дұрыс жоспарлау.

-*Құзіреттері:* Ғылыми зерделеудің, сараптаудың, талдаудың негіздерін ашып беретін және зерттеудің әдіс тәсілдерін ұсынады.

Прекреквизиттер: DA 5208 Дінтану әдістемесі

Постреквизиттер: DZAM 6302 Дінтану бойынша зерттеулердің әдістемесі мен мәселелері

II семестр

Міндетті пәндер:

TOMGZZh Тағылымдамадан өту мен магистрлік диссертацияны орындауды қамтитын магистранттың ғылыми-зерттеу жұмысы – 5 кредит

Элективті пәндер:

1. KZDF 5201 Қазіргі заманғы дін феноменологиясы мен психологиясының өзекті мәселелері - 5 кредит

Мақсаты: Пәнді сәтті аяқтап, игерген білімгер дін феноменологиясының қалыптасуы мен даму тарихын біледі. Дін феномендерін, діни қызмет формаларын, олардың сенімдерін жіктеуді үйренеді. Феноменологиялық әдіс ерекшеліктерін негіздеуді меңгереді

Мазмұны: Қазіргі заманғы дін феноменологиясы мен психологиясының өзекті мәселелері

Нәтиже

-*Білімі:* Әлемдік және дәстүрлі діндер феноменологиясын салыстыру, олардың психологиялық аспектілерін түсіне алу;

-*Білігі:* Дін феноменологиясының теориялық білімдерін меңгерту;

-*Құзіреттері:* Дін феноменологиясы мен психологияның өзекті мәселелері пәні бойынша зерттеу жұмыстарының нәтижесін өз бетінше қорытындылап, талқылап, жалпылай білу.

Пререквизиттер: DFen 3302 Дін феноменологиясы

Постреквизиттер: жоқ

2. КМЕ 5201 Қасиетті мәтіндер экзегетикасы - 5 кредит

Мақсаты: Діни мәтін экзегетикасы ілімінің бүгінгі түсініктемелері туралы магистранттардың терең білімін қалыптастыру;

Мазмұны: Қазіргі қоғамда сенім және құлшылық тұрғысында дау тудырып жүрген, кейбір ағымдардың теріс бұрмалап жүрген аяттарының дұрыс түсініктерін Құран интерпретациясы арқылы классикалық еңбектерден нақтылап көрсетіп, ел аумағындағы діни тұтастық пен бірлілікке өз септігін тигізу.

Нәтиже

-*Білімі:* Қазіргі интерпретация ілімінің қалыптасуы мен дамуы, көтерген негізгі проблемалары

-*Білігі:* Қазіргі интерпретация түсініктемелері шеңберіндегі мектептер мен ағымдардың ара жігін аша білу.

-*Құзіреттері:* Аталған пән бойынша меңгерілген мәліметтерді іс жүзіне жүзеге асыра білу, ғылыми сараптамалар жасай отырып, нақты тұжырым жасай алу, белгілігі ғылыми қорытынды шығара білу.

Пререквизиттер: DMGK 3213 Діни мәтін герменевтикасына кіріспе

Постреквизиттер: жоқ

1. KRDS 5202 ҚР дінтанулық сараптама мен діни оңалту жұмысын жүргізудің бағыттары – 5 кредит

Мақсаты: ҚР діни әдебиеттер мен заттар және еліміздің ғаламтор кеңістігінде жарияланған діни элементі бар нысандарға (мақала, пдф-кітап, аудио-жазба, видео-жазба, кинофильм, деректі фильм т.б) сараптама жүргізудің критерийлерін үйрену, сондай-ақ, діни экстремизм мен терроризмнің әлеуметтік, психологиялық, діни, саяси факторларын саралау, діни экстремистер мен террористерді оңалту және радикалсыздандырудың сатыларын жан-жақты зерделеу.

Мазмұны: діни сараптама мен діни оңалту және радикалсыздандыру жұмыстарына дінтанулық тұрғыда талдау жүргізіп, теориялық және ғылыми білімін арттыру.

Нәтиже

-*Білімі:* діни сараптама жүргізу мен діни оңалту және радикалсыздандырудың теориялық мәселелерін жан-жақты білу;

-*Білігі:* діни сараптама жүргізу мен діни оңалту және радикалсыздандыруға машықтану;

-Құзіреттері: қоғамда діни мәселелердің туындауының алдын алуды игеру, діни экстремизм мен терроризмді болдырмау.

Пререквизиттер: DMZ 4205 – ҚР дін туралы мемлекеттік заңдары

Постреквизиттер: жоқ

2. DSA 5202 Дінтанулық сараптама әдістемесі - 5 кредит

Мақсаты: Дінтану саласында ғылыми көзқарасты қалыптастыру мен жүйелі ойлауды дамытуға және діни теорияларды зерттеуде әдіснамалық дағдыларды қалыптастыруға, нақты дінтанулық мәселелерді сауатты пайымдауға бағытталған.

Мазмұны: Дінді қарастыру және оны зерттеуде қолданатын негізгі ғылыми эксперименттік әдіснамаларды жан-жақты қарастыру. Кез келген ғылымдағы сияқты, дінтануда жалпы философиялық, әлеуметтік-философиялық, арнайы жалпы ғылымдық және жеке ғылымдық, теориялық және эмпирикалық әдістер: диалектика, жүйелі әдіс, талдау, жинақтау, абстракциялау, жалпылау, эксперимент және т.б. қолданылады.

Нәтиже

-Білімі: Дін мен діни сана арасындағы сабақтастық пен бірлік және олардың мәдениетке ықпалын түсінеді;

-Білігі: Дін мен дәстүр және моденизациялық үдерістер арасында сабақтастық орнатып, қоғамның рухани тұрғыдан азғындамау жолдарын қарастыра білетін білігі қалыптасады.

-Құзіреттері: Қоғамда болып жатқан кез-келген модернизациялық үдерістердің қоғам болашағына ықпалы қаншалықты болатынына талдау жасай алу құзіретіне ие болады.

Пререквизиттер: DT 2201 Діндер тарихы

Постреквизиттер: DZhM 5305 Діни жаһандану және модернизация

1. МКАМ 5203 Мамандыққа қатысты араб тіліндегі мәтіндер - 5 кредит

Мақсаты: Дінтану саласына қатысты араб дереккөздерінің маңыздылығын білу; тарихи кезеңдерін білу;

Мазмұны: Араб дереккөздерінің түрлерін білу, олардан алынған тандаулы мәтіндерді оқу; Араб дереккөздерін Қазақстан тарихын зерттеу үшін пайдалану; Қазақстан ғұламалары тарихын білу.

Нәтиже

-Білімі: Арабша мәтіндерді тыңдап түсіну барысында оқытушының және өзінің курстастарының сөзін нұсқауларын түсіну, күнделікті тұрмыста қолданылатын күнделікті қарапайым сөйлесімдерді қабылдау және түсіну.

-Білігі: Араб тілінде алған білімдерін іс жүзінде тереңдетіп, тілдік дағдыларды (тілдік талдауларды) меңгеру.

-Құзіреттері: Арабша мәтіндердің мағынасын терең түсінуді, сөз тіркестері мен сөз қолданыстарын меңгертумен қатар әдеби тілде мәдениетті сөйлеуді меңгеру.

Пререквизиттер: ArT 1207 Араб тілі

Постреквизиттер: жоқ

2. DK 5203 Діни қолжазбалар - 5 кредит

Мақсаты: Ғылыми зерттеуде тарихи қолжазбалардың маңыздылығы әрқашан да жоғары болған. Ең сенімді тарихи қайнаркөздер де солар болып табылады.

Мазмұны: Діни қолжазбалар да діндер жайында нақты әрі ежелгі мәліметтерге қанық болу. Аталмыш пәнде магистранттарды діни қолжазбалармен таныстырып, олармен жұмыс істеуге баулу көзделеді.

Нәтиже

-Білімі: Діни жазбалар туралы жалпы мәлімет беріледі.

-Білігі: Араб тілінің грамматикалық категорияларын меңгерген магистрант діни жазбаларды салыстырмалы түрде үйренеді.

-Құзіреттері: Араб тілін меңгерген магистрант діни жазбаларды салыстырмалы түрде қарастырып, егжей-тегжейлі үйренеді.

Пререквизиттер: ArT 1207 Араб тілі

Постреквизиттер: жоқ

1. ShDD 5303 Шетел деректеріндегі дінтану - 5 кредит

Мақсаты: Шетел тіліндегі мәтіндерді ағылшын тілінде талдау жасап, сөйлемнің құрылымын мағынасын араб тілінде түсіну.

Мазмұны: Пәндік тарихты білу, пәннің жаңашыл заманауи даму барысын қадағалай білу. Белгілі бір ғылыми сала бойынша өз бетінше қорытындылап, талқылап, өңдеп, жалпылай білу.

Нәтиже

-Білімі: Тыңдап түсіну барысында оқытушының және өзінің курстастарының

сөзін нұсқауларын түсіну, сөйлесімдерді қабылдау және түсіну.

-*Білігі:* Ағылшын тілінде алған білімдерін іс жүзінде тереңдетіп, тілдік дағдыларды (тілдік талдауларды) меңгеру.

-*Құзіреттері:* Сөз мағынасын терең түсінуді, сөз тіркестері мен сөз қолданыстарын меңгертумен қатар сауатты жазу, мәдениетті сөйлеуді меңгеру.

Пререквизиттер: ShT 1103 Шетел тілі

Постреквизиттер: жоқ

2. DMGK 5303 Діни мәтін герменевтикасына кіріспе - 5 кредит

Мақсаты: Діни мәтіндерді талдау, интерпретация жасау, түсіндірме жасау, сонымен қатар діни және көне мәтіндермен жұмыс жасауды үйрену.

Мазмұны: Діни мәтіндер және көне мәтіндер мазмұны

Нәтиже

-*Білімі:* Әлемдік және дәстүрлі діндергі діни мәтіндерді салыстыру, анализ жасауды үйрену;

-*Білігі:* Діни мәтіндер герменевтикасында теориялық білімдерді меңгерту;

-*Құзіреттері:* Діни мәтіндердің герменевтикасы пәні бойынша зерттеу жұмыстарының нәтижесін өз бетінше қорытындылап, талқылап, жалпылай білу.

Пререквизиттер: ShT 1103 Шетел тілі

Постреквизиттер: жоқ

1. DZAM 6302 Дінтану бойынша зерттеулердің әдістемесі мен мәселелері - 5 кредит

Мақсаты: Дінтану бойынша алған білімдерін жүзеге асыру мақсатында діннің негізгі проблемаларын оқып үйренуге бағытталады.

Мазмұны: дінтанушының өздігінен жетілуіне және өздігінен дамуын көздейді. Дінтанулық білім беру саласында инновациялық қызметке дайындағы бар; дінтануды оқытудың жаңа әдістерін меңгерген; жоғарғы мектепте педагогикалық процестің ұйымдастыруының жаңа технологиясын меңгерген; зерттеуші ретінде жоғары деңгейдегі мәдени тұлғаны қалыптастыру мақсат етіледі.

Нәтиже

-*Білімі:* жалпы қазіргі дінтанудағы фундаменталды және қолданбалы

зерттеулердің даму және интеграциясының үрдістерін білуі

-*Білігі:* дінтанудың теориялық, аналитикалық, модельдеу саласындағы зерттеулердің толық циклын қамтитын эксперименттік ғылыми қызметті игеру

-*Құзіреттері:* Дінтану саласына ерекше әдістерді және әдіснаманы, аналитикалық жүйелерді өмірде қолдана білу.

Пререквизиттер: GZAA 5302 Ғылыми-зерттеу әдістері мен әдіснамасы

Постреквизиттер: жоқ

2.DDJA 6302 Дәстүрлі діндер және жаңа діни ағымдар - 5 кредит

Мақсаты: Діни мәселелері қандай заманда болмасын қоғам мен мемлекет үшін аса маңызды күрделі мәселелердің бірі болып келген. Қазіргі кезеңде дін қоғамның әлеуметтік және рухани өмірінің маңызды құрамы.

Мазмұны: Дін мәселесін және ғылыми-зерттеу жұмыстарында сараптамалық, статистикалық ақпараттық технологияларды қолдануды үйрету

Нәтиже

-*Білімі:* ғылым мен дінтанулық білім берудегі ақпараттық технологияларды білуі;

-*Білігі:* кәсіби саласында пәнді оқытуда және ғылыми-зерттеуде қазіргі заманғы ақпараттық технологияларды қолдана алуға ептілігі;

-*Құзіреттері:* Ғылыми, әлеуметтік-қоғамдық және эксперименттік зерттеу салаларда белсенді қарым-қатынас жасауға дайындығы;

Пререквизиттер: IsAB 5301 Исламдағы ағымдар мен бағыттар

Постреквизиттер: жоқ

III Семестр

Міндетті пәндер:

ZhMP 5204 Жоғары мектептің педагогикасы – 4 кредит

PP 5205 Педагогикалық практика – 1 кредит

DATТ 6308 Дін антропологиясының тарихы мен теориясы – 5 кредит

TOMGZZh Тағылымдамадан өту мен магистрлік диссертацияны орындауды қамтитын магистранттың ғылыми-зерттеу жұмысы – 5 кредит

Элективті пәндер:

1. DZhM 5305 Діни жаһандану және модернизация - 5 кредит

Мақсаты: Жаһандану және модернизация жағдайындағы дін мәселесін көтерген концепциялармен танысу арқылы қазіргі таңдағы дінтанудың өзекті мәселелерін қарастыру, зерттеу.

Мазмұны: Жалпы дінтану саласындағы өткен және қазіргі замандағы философтардың, теологтардың концепцияларымен танысу, анализ жасау.

Нәтиже

-Білімі: Жаһандану және модернизация жағдайындағы дін мәселесін талдауға. Сараптауға қабілетті болу.

-Білігі: Жаһандық және заманауи әдістермен таныса отырып, кәсібилікке машықтану

-Құзіреттері: діни мәселелерді сараптай білу

Пререквизиттер: DMZ 4208 ҚР дін туралы мемлекеттік заңдар

Постреквизиттер: жоқ

2. DE 5305 Діни экстремизм: тарихы мен мәні - 5 кредит

Мақсаты: діни экстремизм мәселесін терминологиялық, дінтанулық салалық, тарихи, саяси тұрғыдан қарастыру, терең зерттеу

Мазмұны: экстремизм мәселесінің күрделілігін, дінтанулық тұрғыдан талдай отырып, терминдік қолдану ерекшеліктері мен алдын алу шаралары туралы теориялық, ғылыми білім арттыру.

Нәтиже

-Білімі: экстремистік діни бағыттағы ілімдерді талдай білу

-Білігі: экстремистік құбылыстардың алдын алуға машықтану

-Құзіреттері: Радикалды, экстремисті бағыттарғы, дін өкілдеріне сараптама жүргізу, болдырмау, алдын алуды игеру.

Пререквизиттер: DMZ 4208 ҚР дін туралы мемлекеттік заңдар

Постреквизиттер: KKD 7201 Қазіргі қоғамдағы дін

1. KSHKI 5306 Қазіргі шығыстанудағы Құран ілімі - 5 кредит

Мақсаты: Құран ілімінің шығыстанудағы зерттеулермен таныс болу.

Мазмұны: Қазіргі шығыстанудағы Құранның түсуі, жатталуы, жинақталуы және интерпретациялануы.

Нәтиже

-Білімі: Құран және хадис мәтіндерімен танысады.

-Білігі: Құран мен хадис ілімдерінің қалыптасуы, дамуы кезеңдеріне қатысты ерекшеліктерді еркін талдайды.

-Құзіреттері: Заманауи діни талас-тартыстардың Құран мен хадис мәселелері қазіргі шығыстану ғылымындағы орнымен танысу.

Пререквизиттер: GD 2309 Ғылым және дін

Постреквизиттер: жоқ

2. ТКМ 5306 Тафсир ілімінің қазіргі таңдағы мәселелері - 5 кредит

Мақсаты: Ислам әлеміндегі деректерге байланысты концепциялардағы ғылыми көзқарасарды зерделеу;

Мазмұны: Тафсир ілімінің қазіргі мәселелері. Зерттеушілердің қолданған әдістері.

Нәтиже

-Білімі: Тафсир ілімімен танысып, тафсир түрлеріне талдау жасайды.

-Білігі: Ислам деректерінде кездесетін еңбектерге талдау арқылы, қазіргі мұсылмандық сананы зерделейді.

-Құзіреттері: Мұсылман әлемінің мәселелеріне талдау жасауды меңгереді.

Пререквизиттер: GD 2309 Ғылым және дін

Постреквизиттер: жоқ

1.KRBJZ 6307 ҚР білім беру жүйесі мен заңдары - 5 кредит

Мақсаты: Курсты ғылыми-эксперименттік жұмысында қолдана алатындай дәрежеде білдіру,

Мазмұны: Білім мен тәрбие беру жұмысының заңдық нормативтері, теориясы жүйесі саласынан кәсіби-педагогикалық білікті маман ретінде қалыптастыру.

Нәтиже

-Білімі: ҚР білім беру заңдарын зерттеу

-Білігі: ҚР білім беру заңдарын игереді.

-Құзіреттері: Әлемдік тәжірибені негізге алып практикада қолданысқа түсіре алады.

Пререквизиттер: DMZ 4208 ҚР дін туралы мемлекеттік заңдар

Постреквизиттер: жоқ

2. SZhKMN 6307 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет негіздері - 5 кредит

Мақсаты: Білім беру мазмұны - жеке адамның біліктілігі мен жан-жақты дамуын

қалыптастыру үшін негіз болып табылатын білім берудің әрбір деңгейі бойынша білімдер жүйесі (кешені).

Мазмұны: Жеке адамның жалпы мәдениетін қалыптастырудың, жеке адамды қоғамдағы өмірге бейімдеудің міндеттерін шешуге, кәсіпті, мамандықты саналы түрде таңдау мен меңгеру үшін негіз жасауға бағытталған.

Нәтиже

-*Білімі:* ҚР білім туралы заңдарды, білім беру жүйесін, мазмұнын білу

-*Білігі:* ҚР білім беру заңдарын және олардың ерекшеліктерін игереді.

-*Құзіреттері:* Курс нәтижесінде білім беру заңдарын саралай алады.

Пререквизиттер: DMZ 4208 ҚР дің туралы мемлекеттік заңдар

Постреквизиттер: жоқ

IV семестр

Міндетті пәндер:

ZP 5302 Зерттеу практикасы – 4 кредит

TOMGZZh Тағылымдамадан өту мен магистрлік диссертацияны орындауды қамтитын магистранттың ғылыми-зерттеу жұмысы – 14 кредит

MDRK Магистрлік диссертацияны ресімдеу және қорғау – 12 кредит

***Элективті пәндер:* жоқ.**